

El futur de l’energia

Les energètiques assumeixen que Espanya no assolirà l’objectiu per al 2030

Les grans empreses del sector demanen revisar el Pla Nacional Integrat d’Energia i Clima ● El sector d’energies renovables constrenyen al Govern per aconseguir els principals objectius del full de ruta

SARA LEDO
[Madrid](#)

Espanya no assolirà els seus objectius energètics per al 2030. Aquesta és la sensació generalitzada al sector energètic espanyol. Les grans empreses –Iberdrola, Endesa i Naturgy– reclamen revisar el full de ruta del Govern per als pròxims cinc anys, l’anomenat Pla Nacional Integrat d’Energia i Clima (PNIEC), mentre que les principals associacions d’energies renovables –l’Associació Empresarial Eòlica (AEE) i la Unió Espanyola Fotovoltaica (UNEF)– insten a desplegar mesures per assolir els principals objectius, encara que no sigui dins del termini previst.

El primer a donar la veu d’alarma va ser el president de Naturgy, Francisco Reynés, que va reconèixer dimecres passat, en el 23è Trobada del Sector Energètic, organitzada per l’IESE i Deloitte, que existeixen «bones raons» per revisar el PNIEC. I la primera d’aquestes, en el cas de les grans companyies generadores d’electricitat, passa per replantejar el calendari de tancament nuclear, que preveu la clausura esglaonada de les cinc centrals atòmiques espanyoles entre el 2027 i el 2035.

Naturgy, Iberdrola i Endesa, les tres empreses propietàries del parc nuclear juntament amb EDP, defensen que aquest tancament es va plantejar sobre unes previsions d’«oferta, demanda, emmagatzematge, bateries, vehicles elèctrics i electrolitzadors» que estan lluny de complir-se i que, per tant, s’han de revisar, segons va advertir en el mateix fòrum que Reynés el conseller delegat d’Iberdrola Espanya, Mario Ruiz-Tagle. «Té sentit quedar-se aferrat a una de les decisions que probablement serà l’única que es compleixi al país si s’executa?», es va preguntar el directiu de la companyia elèctrica més gran d’Europa.

Massa ambició

El PNIEC, dissenyat el 2019 i actualitzat el 2024, és el document que estableix les bases de la política energètica del país amb l’objectiu últim d’assolir la neutralitat cli-

El Parc Eòlic del Baix Ebre, en una imatge d’arxiu.

màtica abans del 2050. La filosofia del projecte agrada al sector. «El PNIEC és un bon pla», va defensar el conseller delegat d’Endesa, José Bogas, aquest dijous durant la seva intervenció a la comissió sobre l’apagada del 28 d’abril al Senat. Però discrepen sobre com s’executa. «No es pot dur a terme al peu de la lletra, sense tenir en compte com evolucionen una sèrie d’hipòtesis», va afegir Bogas.

Bogas va ser un dels primers a advertir sobre l’ambició del PNIEC quan es va revisar fa dos anys. «No són quantitats realistes si tenim en compte les estadístiques històriques», va dir aleshores. Ni abans ni ara creu el directiu que es puguin complir alguns dels seus objectius, com els relatius a l’emmagatzematge, a través de bateries o bombaments hidroelèctrics (22,5 GW, davant dels 3,3 GW vigents), ni els anomenats electrolitzadors, que són les màquines per generar hidrogen verd (12 GW, quan avui no s’arriba a 1 GW). Tampoc sembla viable el desplegament de vehicles elèctrics, que han de passar de 500.000 a 5,5 milions en un lustre, malgrat que a Espanya hi ha més

«La realitat no s’ha adaptat a l’escenari aspiracional del PNIEC» diu la presidenta de OMIE

electrolineres que benzineres.

Però no només això, sinó que les grans xifres del pla també estan lluny d’assolir-se, com ara que el 81% de l’electricitat es produeixi amb renovables d’aquí a cinc anys (actualment és del 55,5%) o que el percentatge de renovables sobre l’energia final arribi al 45% (enfront del 25% del 2024). I el motiu és que ni el ritme de desplegament de nova potència renovable (sobretot eòlica i autoconsum) és l’adequat, ni la demanda d’electricitat s’acosta a les seves previsions.

«Potser cal revisar-lo; com a mínim ens trobem amb xifres i referències que fan pensar sobre la seva viabilitat. El PNIEC ha tingut un gran valor. Des del 2020 tots l’hem utilitzat com a referència

vàlida de cap a on es va. Una altra cosa és que la realitat no hagi aconseguit adaptar-se a aquest escenari aspiracional», reconeixia la presidenta de l’operador del mercat ibèric d’electricitat (OMIE), Carmen Becerril. Per la seva banda, el conseller delegat d’Acciona Energía, Rafael Mateo, advertia directament que el PNIEC «no és de compliment obligatori» perquè compromet xifres d’oferta i demanda que depenen de factors externs, entre els quals va citar el preu, els costos laborals, els permisos, la rendibilitat o la productivitat.

Desplegament renovable

Des del punt de vista de l’energia eòlica, el PNIEC preveu la instal·lació de 59 GW a terra i 3 GW al mar, una fita que el sector creu que «és molt difícil de complir a temps». «Molt difícil, per no dir impossible. El ritme mitjà anual d’instal·lació de potència eòlica és d’1 GW de mitjana i hauria d’estar en 5 GW», reconeix el director general de l’AEE, Juan Virgilio Márquez. En el seu cas, assenyala que hi ha una cartera de projectes «llestos per

construir» que arriba als 10 GW, però al voltant de 4,5 GW estan paralitzats davant del que defineix com un «atac coordinat» amb recursos interposats davant dels tribunals (3 GW a Galícia) i davant del Ministeri per a la Transició Ecològica (entre 1 i 1,5 GW). «La tramitació administrativa té molts problemes que cal solucionar, a més de l’entorn de mercat amb senyals de preu molt deprimides», afegeix.

Encara veuen menys viable assolir els 3 GW d’eòlica marina, ja que un parc eòlic marí triga al voltant de vuit anys a construir-se. «Cal començar ja amb una subhasta pilot per tenir un projecte petit el 2033 o 2034 a les Canàries, on el sobrecost de la generació és quatre vegades superior al de la Península», explica Virgilio, que reconeix que l’estructura de generació que planteja el PNIEC «acabarà sent el mix final espanyol; l’important és oblidar la data i prendre mesures si algun dels factors es modifica».

En el cas de la fotovoltaica passa el contrari i «en plantes a terra fins i tot es podrien superar les xifres del PNIEC». El problema és que aquest desplegament no ha anat acompanyat d’un augment de la demanda, de manera que els preus s’han enfonsat (preus zero i negatius), sobretot d’abril a octubre al migdia, cosa que dificulta el finançament dels projectes.

«La inversió s’està veient afectada per la manca de finançament i la dificultat per signar contractes bilaterals si no tens emmagatzematge, però hi ha una base de projectes en cartera que ens pot permetre assolir l’objectiu si s’implementen mesures adequades, com ara les subhastes» que garanteixen un preu mínim a les plantes, planteja el director general de la UNEF, José Donoso.

En autoconsum, Donoso considera que caldria fer un esforç per incorporar 2 GW l’any al sistema, davant de la instal·lació actual d’1 GW. I això passa, més que per revisar el PNIEC, per «implementar mesures per complir-lo», com ara posar en marxa «incentius fiscals o incrementar la variabilitat del terme fix» de la factura. ■

ACN